

la sfârșitul articolului sînt foarte interesante.¹⁵ Acest studiu, apărut în 1890, în care se publică cronică sîrbo-bulgară, aflată într-un sbornic al muzeului bisericesc-arheologic din Kiev — cronică socotită ca « unul din cele mai importante și mai vechi izvoare analitice interne pentru istoria » popoarelor sîrb și bulgar,¹⁶ a fost bine apreciat de specialiști. I. Bogdan a primit mai multe felicitări pentru lucrare. Astfel B. Conev « cel mai bun filolog bulgar » scrie că I. Bogdan și-a « făcut un nume nemuritor pentru Bulgaria », iar gazetele bulgare toate au reproduș părți din acest studiu. De asemeni B. Conev comunica lui I. Bogdan că va scrie o recenzie în « Sbornik za narodni umotvorenija », iar un alt învățat va scrie în același sens în revista « Periodicesko spisanie na bălgarskoto knižovno družestvo v Srđec ». Tot așa Jireček era entuziasmat de această publicație și-i spunea lui Jagić că lucrarea face cinste atît lui I. Bogdan, cît și revistei care a publicat-o,¹⁷ iar concluziile ce se desprind din studiul lui I. Bogdan cu privire la izvoarele cronicarului Mihail Moxa sînt acceptate de știința istorică romînă.¹⁸ Dar « e totuși îngăduit a crede că M. Moxa a avut și alte izvoare (pe lîngă cele arătate de I. Bogdan) în genul acelorași cronici scurte publicate de Grigori-viĉ și Šafařík și în ultimul timp de Liub. Stojanoviĉ în care se găsesc aceleași știri ca și în adnotările din codicele ilustrat dela Vatican al cronicei lui Constantin Manasses » — scrie P. A. Sîrcu.¹⁹

Fiind informat că la muzeul bisericesc-arheologic din Kiev s-a găsit « un foarte interesant sbornic slavonesc, în care se afla o veche cronică a domnilor moldoveni pînă la jumătatea secolului al XVI-lea », ²⁰ I. Bogdan pleacă de la Moscova la Kiev, în martie 1890, unde obține copia cronicii, lucrată pentru Const. Erbiceanu, pe care o colaționează cu textul din sbornic. Cele copiate din sbornicul kievian, I. Bogdan le împarte în trei părți, sub următoarele denumiri: *Cronica și Analele Putnene* — căroră în ediția din 1895 le va spune: *Letopisețul dela Putna* — prima parte, *Cronica lui Macarie*, ²¹ — a doua parte și *Cronica lui*

¹⁵ Vezi studiul nostru, Ioan Bogdan. *Viața și opera*.

¹⁶ P. P. Panaitescu, *op. cit.*, p. 16.

¹⁷ Din scrisoarea lui I. Bogdan către I. Bianu scrisă la 14 iunie (1891), în Biblioteca Academiei R.P. Romîne, Manuscrise, Arhiva I. Bianu: Corespondența. Completarea celei de a doua publicații bulgare ne aparține.

¹⁸ P. P. Panaitescu, *Interpretări romînești. Studii de istorie economică și socială*, București, 1947, p. 240.

¹⁹ Vezi cele afirmate de P. A. Sîrcu la Damian P. Bogdan, *Basarabeanul Polihron Sîrcu și contribuția lui la cultura romînească veche*, « Arhiva Romînească », VIII și în extras, București, 1942, p. 11—12.

²⁰ Vezi studiul nostru citat: Ioan Bogdan. *Viața și opera*.

²¹ Însă pentru cronică lui Macarie folosește și textul aflat în sbornicul din Biblioteca publică din Leningrad, secția manuscrise sub cota: O, XVII, nr. 13 — text ce se află astăzi în copie în ms. 5219, fond romînesc din Biblioteca Academiei R.P. Romîne, Manuscrise (Rectificăm aici și cele scrise de noi în *Ioan Bogdan și manuscriptele lui din Biblioteca Academiei Romîne* din « Raze de lumină » București, VII (1935) unde la p. 20 susțineam că e vorba de un manuscris aflat în muzeul Rumjancev din Moscova).